

Yttrande

Handläggare

Malin Hemmingsson
Miljöprövningsenheten
malin.hemmingsson@havochvatten.se

Datum 2024-08-09

Dnr 2024-002643

Naturvårdsverket
registrator@naturvardsverket.se

Yttrande över underrättelse från Estland enligt Esbokonventionen om gränsöverskridande miljöpåverkan om fysisk plan för slutförvar radioaktivt avfall i Paldiski

Havs- och vattenmyndigheten har beretts tillfälle att yttra sig över ovan rubricerat ärende. Myndigheten lämnar här följande yttrande.

Havs- och vattenmyndighetens inställning

Havs- och vattenmyndigheten anser inte att verksamheten vid normal drift medför gränsöverskridande miljökonsekvenser inom myndighetens ansvarsområden. Ett haveri kan dock få gränsöverskridande konsekvenser för arter och livsmiljöer i Östersjön och detta bör belysas i den fortsatta miljöbedömningen bland annat i enlighet med vad som närmare anges nedan under motiveringen. Havs- och vattenmyndigheten anser att det inte finns ytterligare behov för myndigheten att medverka i den fortsatta processen med miljöbedömningen.

I frågan om bedömning av riskerna för ett haveri och effekter till följd av ett haveri hänvisar myndigheten till Strålsäkerhetsmyndigheten.

Beskrivning av ärendet

Estland, har underrättat Naturvårdsverket om att fysisk planering, en kommunal plan för slutförvar av radioaktivt avfall, har påbörjats. Estland har prövat tre alternativa lokaliseringar för slutförvar av radioaktivt avfall och kommit fram till att den mest lämpliga platsen är Paldiski. Inför val av plats har de gjort en utredning av möjlig gränsöverskridande miljöpåverkan. I utredningen har det ingått en modellering av spridning av radioaktivitet till havet.

Motivering

Havs- och vattenmyndigheten bedömer att ett haveri eller oönskade händelser under pågående drift av en anläggning för slutförvar kan få negativa konsekvenser för Östersjön. Omfattningen av en sådan påverkan och om den blir gränsöverskridande beror på utsläppets storlek och händelsens karaktär i övrigt. De effekter som ett haveri eller motsvarande vid ett slutförvar för radioaktivt avfall kan få för Östersjön som helhet bör beskrivas i miljöbedömningen.

Värdebeskrivningar av havsanknutna arter och livsmiljöer i Östersjön bör ingå. Miljöbedömningen bör ha en avgränsning så att den beskriver effekterna på hela Östersjön och de värden som kan påverkas. Här kan särskilt nämnas påverkan på gränsöverskridande bestånd av fisk och däggdjur som potentiellt vandrar mellan det aktuella området, Sveriges vatten och övriga Östersjön.

Säkerhetsarbetet vid verksamheten och de skyddsåtgärder som vidtas är av vikt för att minska sannolikheten för en negativ händelse eller ett riskutfall. Detta ligger dock utanför Havs- och vattenmyndighetens huvudsakliga kompetensområde att bedöma. Denna typ av frågor bör istället övervägas av berörd sakmyndighet, rimligen Strålsäkerhetsmyndigheten, i den fortsatta beredningen av miljöbedömningen.

Med detta sagt anser Havs- och vattenmyndigheten att det inte finns ytterligare behov för myndigheten att medverka i den fortsatta processen med miljöbedömningen.

Beslut om detta yttrande har fattats av enhetschefen Johan Stål efter föredragning av utredaren Malin Hemmingsson. I den slutliga handläggningen av ärendet har även verksjuristen Martin Jansson medverkat.

Johan Stål